

ONDERWIJS- en EXAMENREGELING

ROC MONDRIAAN

BRIN nummer: 27GZ

<i>Naam school</i>	School voor Bouw en Infra	
<i>Kwalificatie</i>	Allround Ondernemer Klussenbedrijf	
<i>Crebonr. Kwalificatie</i>	95272	
<i>Niveau</i>	3	
<i>Kwalificatiedossier</i>	Onderhoud en verbouw	2014
<i>Cohort</i>	2015	
<i>Leerwegen en opleidingsvarianten</i>	<i>Aantal</i>	<i>leerjaren</i>
BOL	3	jaar

INLEIDING.....	3
1. OPLEIDING	4
1.1 Het beroep	4
1.2 Inrichting van de opleiding	7
1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)	10
1.4 Loopbaan en burgerschap	12
1.5 Nederlands	13
1.6 Moderne vreemde talen	14
1.7 Rekenen	14
1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering	15
1.9 Begeleiding en ondersteuning	16
1.10 Studievoortgang en toetsing	16
1.11 Bindend studieadvies	22
1.12 Klachtenprocedure en beroepsprocedure	23
1.13 Gedragscode	24
1.14 Mondriaanpas	24
1.15 Lesrooster en aanwezigheid.....	25
1.16 Reglementen	25
2. EXAMINERING	26
2.1 Examenprogramma	26
2.2 Examenplannen.....	27
2.3 Diploma-eisen.....	29
2.4 Nederlands	29
2.5 Moderne Vreemde Talen	31
2.6 Rekenen	31
2.7 Examenreglement.....	32
2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen	32
2.9 Beroepsprocedure	32
BIJLAGEN.....	33
1. Enkele belangrijke begrippen	34
2. Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan	36
3. Examencommissie.....	41
4. Commissie van Beroep voor de Examens	41
5. Klachtencommissie ROC Mondriaan.....	41
6. Niveaubeschrijvingen Nederlands	42
7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen	43
8. Beschrijving rekenvaardigheden	44

INLEIDING

Beste student,

Welkom bij ROC Mondriaan!

Je ontvangt deze Onderwijs- en Examenregeling (afgekort: Oer) om je inzicht te geven in de opleiding waarvoor je je hebt ingeschreven bij ROC Mondriaan. Het is belangrijk om deze Oer goed te lezen en er regelmatig dingen in op te zoeken. In de Oer staat vermeld wat je van de school kunt verwachten en wat de school van jou verwacht. Met andere woorden: wat je rechten en plichten zijn als student van Mondriaan.

Deze Oer bestaat uit twee delen. In het hoofdstuk *Opleiding* staat beschreven wat je tijdens de opleiding leert. Je leest over onze werkwijze. Ook krijg je informatie over het beroep waarvoor je wordt opgeleid en over hoe de opleiding is ingericht.

In het hoofdstuk *Examinering* kun je lezen waaruit je examen bestaat en welke diploma-eisen er gelden. Als blijkt dat je aan de eisen voldoet, krijg je het diploma.

Bij deze Oer hoort het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan (bijlage 2). In dit reglement zijn de rechten en plichten van jou als student en van de school, ROC Mondriaan, ten aanzien van de examinering vastgelegd.

Deze Oer is geldig voor studenten die in het studiejaar 2015 aan de opleiding beginnen.

Omdat vanaf 2016 de beroepsopleidingen landelijk worden gewijzigd, is diplomering in de door jou gekozen opleiding mogelijk tot uiterlijk 2 jaar na afloop van de desbetreffende studieduur, zoals op het voorblad van deze Oer is opgenomen.

De laatste versie van deze Oer kun je altijd vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl. Als zich wijzigingen voordoen, stellen we je daar schriftelijk van op de hoogte.

De opleiding die in deze Oer beschreven wordt, werkt volgens de uitgangspunten van de Beroepsgerichte Kwalificatiestructuur MBO. Het gaat er niet alleen om dat je kennis verwerft, maar ook dat je deze kennis weet toe te passen in je beroep, dat je de houding aanneemt die past bij je beroep en dat je inzicht hebt om problemen op te lossen die je in je beroep zult tegenkomen.

Jouw opleiding valt onder het aanbod van de School voor Bouw en Infra

Veel succes bij het doorlopen van deze opleiding.

Naam onderwijsmanager

L.E.M. Jansen

1. OPLEIDING

1.1 Het beroep

Onderhoud- en verbouwbedrijf

1. Werken in onderhoud en verbouw

Het onderhoud- en verbouwbedrijf zorgt ervoor dat allerlei klussen in en om het huis, maar ook in bedrijven worden uitgevoerd. Niet iedereen is in staat om zelf een dakkapel te plaatsen of een buitenkraan te monteren. Zonder handige vakmensen zou de auto nog steeds niet onder een carport of in een garage staan. Weleens binnengekomen in een winkel die helemaal opnieuw was ingericht? Toonbank en afscheidingen op een andere plek. En wellicht heeft de eigenaar ook nieuwe veiligheidssloten laten plaatsen. Meestal zijn het geen enorme klussen, maar vaak doen we ze niet zelf. Het onderhoud- en verbouwbedrijf zorgt ervoor dat elke klus geklaard wordt.

2. Wat doe je als je werkt in onderhoud en verbouw?

Als medewerker of eigenaar van een onderhoud- en verbouwbedrijf kom je altijd bij particulieren en kleine bedrijven over de vloer. Vaak ben je alleen en doe je zelfstandig je werk, maar het komt ook voor dat je samen met anderen aan de slag gaat. Je doet de meest uiteenlopende onderhoudswerkzaamheden en verbouwingen. Je vernieuwt keukens en badkamers, repareert technische installaties, vervangt wandcontactdozen, plaatst dakramen, hangt deuren af en voorziet ze van hang- en sluitwerk, je knapt schilderwerk op en legt vloeren. Als het nodig is, zul je passende oplossingen moeten verzinnen. Belangrijk is dat je tevreden klanten krijgt. Je bent hun aanspreekpunt en zult op de juiste manier met hun wensen moeten omgaan.

3. Waar kom je als je werkt in onderhoud en verbouw?

Je onderhoud- en verbouwingsklussen brengen je op veel verschillende plekken. Meestal ben je bij klanten thuis aan het werk. Maar je wordt ook door instellingen en bedrijven gevraagd. Je komt dus niet alleen in woningen, maar bijvoorbeeld ook in winkels, scholen, zorginstellingen, zalencentra en zelfs theaters, musea en dierentuinen.

4. Kenmerkend voor jou

Als het vak van onderhoud en verbouw je aanspreekt, is het goed te bedenken of de volgende kenmerken op jou van toepassing zijn. Belangrijk is natuurlijk dat je aanleg voor techniek hebt. Je werkt graag met je handen en je bent snel en tegelijk zorgvuldig. Je houdt daarbij ook rekening met de veiligheid van jezelf en van anderen. Je bent vaak alleen op pad en prima in staat om zelfstandig je werk te doen. Je ziet het als een uitdaging om problemen op een goede manier op te lossen. Je bent klantgericht, past je gemakkelijk aan verschillende situaties aan en vindt het leuk om contact met klanten te hebben. Dat je het visitekaartje van het bedrijf bent, vind je vanzelfsprekend.

5. Kiezen voor ...

Binnen het onderhoud- en verbouwbedrijf kun je kiezen uit verschillende richtingen en binnen de techniek kun je doorgroeien naar specialistische functies. Welke eisen worden aan deze vakrichtingen gesteld? Wat moet je in huis hebben als je op de arbeidsmarkt komt?

Servicemedewerker gebouwen

Als servicemedewerker gebouwen ben je bijvoorbeeld in dienst van een woonbedrijf, een onderhoudsbedrijf of werk je bij een technische dienst. Je bent vooral met de uitvoering van voorkomende klussen bezig. Je doet onderhoud, reparaties en verbouwingen in woningen en verschillende soorten gebouwen. Je werkt vaak zelfstandig en weet snel tot goede oplossingen te komen die naar tevredenheid van je klanten zijn.

Je kunt je verder ontwikkelen tot bouwkundig onderhoudsmedewerker, allround ondernemer klussenbedrijf en werkvoorbereider. Je kunt je ook verder specialiseren in bouwtechniek, onderhoud, afwerkingstechnieken of technische gebouwinstallaties.

Bouwkundig onderhoudsmedewerker

Als bouwkundig onderhoudsmedewerker werk je in de onderhoudsbedrijfstak, bijvoorbeeld bij een groot onderhoudsbedrijf. Je stelt vast welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd en wat de te verwachten kosten zijn. Vervolgens verricht je allerlei soorten onderhoudswerk, zoals eenvoudig timmerwerk, het repareren van houtrot, het plaatsen van glas en schilderwerk. Je werkt vaak

zelfstandig op wisselende locaties. Je weet snel tot goede oplossingen te komen en brengt klussen naar tevredenheid van de klant tot een goed einde. Je kunt je verder ontwikkelen tot middenkaderfunctionaris in de onderhoudssector of tot zelfstandig ondernemer. Daarnaast kun je je via cursussen ook specialiseren in een bepaald vakgebied, bijvoorbeeld schilderen.

Allround ondernemer klussenbedrijf

Als allround ondernemer klussenbedrijf werk je als zelfstandige en voer je niet alleen onderhoudswerkzaamheden, reparaties en verbouwingen uit, maar zorg je er ook voor dat je opdrachten binnenhaalt en plant. Dit vraagt dus organisatietalent en besluitvaardigheid van je. Je bent vaak zelfstandig aan de slag op steeds heel verschillende locaties van je klanten. Je weet snel tot goede oplossingen te komen en brengt je klussen naar tevredenheid van je klanten tot een goed einde. reparaties en verbouwingen uit, maar zorg je er ook voor dat je opdrachten binnenhaalt en plant. Dit vraagt dus organisatietalent en besluitvaardigheid van je. Je bent vaak zelfstandig aan de slag op steeds heel verschillende locaties van je klanten. Je weet snel tot goede oplossingen te komen en brengt je klussen naar tevredenheid van je klanten tot een goed einde.

Je kunt je verder ontwikkelen tot middenkaderfunctionaris, werkvoorbereider of projectcoördinator. Je kunt doorgroeien naar ondernemer met personeel en je kunt je verder specialiseren in bouwtechniek, onderhoud, afwerkingstechnieken of technische gebouwinstallaties.

Wil je zien hoe iemand allerlei technische beroepen uitoefent? Bekijk de filmpjes op

www.techniekinbeeld.nl .

Legenda:

K1: Servicemedewerker gebouwen

K2: Bouwkundig onderhoudsmedewerker

K3: Allround ondernemer klussenbedrijf

Kerntaak	Werkproces	Kwalificatie		
		K1	K2	K3
Kerntaak 1: Vaststellen en organiseren werkzaamheden				
	1.1 Vaststellen/opnemen werkzaamheden	x	x	x
	1.2 Opstellen offerte			x
	1.3 Inplannen uit te voeren werk		x	x
	1.4 Organiseren materialen en middelen		x	x
Kerntaak 2: Verricht werkzaamheden aan en in gebouwen en in directe omgeving				
	2.1 Voorbereiden uit te voeren werk	x	x	x
	2.2 Geschikt maken gebouw(onder)deel voor uit te voeren werk	x	x	x
	2.3 Verrichten van (onderhouds)werkzaamheden aan technische installaties	x		x
	2.4 Verrichten van (onderhouds)werkzaamheden aan gebouw(onder)delen	x	x	x
	2.5 Uitvoeren van verbouwingen en uitbreidingen			x
	2.6 Bewaken voortgang en kwaliteit werkzaamheden		x	x
	2.7 Afronden werkzaamheden aan/in gebouwen	x	x	x
Kerntaak 3: Geeft als vakman invulling aan ondernemerschap				
	3.1 Doet vooronderzoek naar onderneming			x
	3.2 Maakt marktanalyses			x
	3.3 Stelt een investeringsbegroting en/of een financieringsplan op			x
	3.4 Stelt een exploitatie- en liquiditeitsbegroting op			x
	3.5 Interesseert potentiële investeerders			x
	3.6 Geeft vorm aan de onderneming			x
	3.7 Vormt netwerken en participeert hierin			x

1.2 Inrichting van de opleiding

In onderstaande tabellen kun je lezen welke onderwerpen worden behandeld bij de onderdelen bouw-, elektro- en installatietechniek.

Bouwtechniek							
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen			Crebo 92180			
Leerweg:	Bol			Cohort 2015			
Duur:	2 jaar			Kwalificatiedossier 2014			
	Onderwerp	Inhoud		Bijdrage aan Kerntaak	Context		Periode
					Extern	Intern	
1	Beton funderingen	Strokenfundering, plaatfundering	Theorie/ praktijk	1.1 en 2.1		X	1 T/M 8
2	Prefab elementen	Ps combinatie vloer/houtskelet	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
3	Uitzetten en stellen	Uitzetten rechte hoeken, profielen Stellen en monteren gevelkozijn	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
4	Dakwerk	Platdak met lichtkoepel, dakvenster	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
5	Aftimmeren	Aftimmeren van woonkamer, dakvenster en dakkapel. Vervangen/herstellen gevelkozijn	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
6	Afhangen en sluitbaar maken	Afhangen stompe, opdek deur Afhangen van een raam	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
7	Plafonds en scheidingswanden	Gipsplaten plafond, scheidingswand of voorzetwand	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
8	Wandtegels lijmen	Vlakke wand tot plafond lijmen	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
9	Vloertegels lijmen	Natte ruimte onderafschot lijmen	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
10	Wandtegels zetten	Herstellen tegelwerk	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
11	Schoon metselwerk	Blinde halfsteens of steens muur Muuropening, latei en rollag	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
12	Onderdelen aanbrengen	Metselwerk voegen of pointeren	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
13	Scheidingswanden	Scheidingswanden lijmen, lichte baksteen metselen of lijmen.	Theorie/ praktijk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7		X	
Geïntegreerde projecten		Bouw, Electro en Installatie techniek	Theorie/praktijk	Extra. 1.2,1.3,1.4, 2.5,2.6		X	4 T/M 12
Module		Ondernemerschap	Theorie/praktijk	Kerntaak 3		X	9 T/M 12

Elektrotechniek						
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen		Crebo 92180			
Leerweg:	BOL		Cohort 2015			
Duur:	2 jaar		Kwalificatiedossier 2014			
#	Onderwerp	Inhoud	Bijdrage aan Kerntaak	Context		Periode
				Extern	Intern	
1	Inleiding elektrotechniek	theorie	KT1+KT2		X	1
2	Grafieken en tekeninglezen	theorie	KT1+KT2		X	1
3	Basiskennis meettechniek	theorie	KT1+KT2		X	1
4	Basiskennis rekenen	theorie	KT1+KT2		X	2
5	Basiskennis meetkunde	theorie	KT1+KT2		X	2
6	Wet van Ohm	theorie	KT1+KT2		X	2
7	Weerstand en materiaalkennis	theorie	KT1+KT2		X	3
8	Serie- en parallelschakeling	theorie	KT1+KT2		X	3
9	Energie en arbeid	theorie	KT1+KT2		X	3
10	Magnetisme en elektromagnetisme	theorie	KT1+KT2		X	5
11	Wisselspanning en condensator	theorie	KT1+KT2		X	5
12	Motor- en generatorprincipe	theorie	KT1+KT2		X	5
13	Transformatoren	theorie	KT1+KT2		X	5
14	Diode	theorie	KT1+KT2		X	7
15	Driefasen	theorie	KT1+KT2		X	7
16	Veiligheid in de elektrotechniek	theorie	KT1+KT2		X	7
Zie Bouw (geïntegreerde projecten)						
Zie bouw (module ondernemerschap)						

Installatietechniek						
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen		Crebo 92180			
Leerweg:	Bol		Cohort 2015			
Duur:	2 jaar		Kwalificatiedossier 2014			
	Onderwerp	Inhoud	Bijdrage aan Kern-taak	Context		Periode
				Extern	Intern	
1	<i>Kennis maken Afd. installatie-techniek</i>	Wat hoort bij installatietechniek en welke mogelijkheden zijn er.	1.1		X	1 ^e Jaar 1 ^e helft
2	Herkennen materialen	Herkennen, eigenschappen en toepassen van materialen in de installatie techniek	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	1 ^e jaar 1 ^e helft
3	Buisbewerken	Bewerking van de verschillende soorten materialen buizen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	1 ^e jaar 1 ^e helft
4	Kennis maken met watertechniek	Basis water techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	1 ^e jaar 2 ^e helft
5	Kennis maken sanitair	Basis sanitair techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	1 ^e jaar 2 ^e helft
6	Kennis maken met gas	Basis gas techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	2 ^e jaar 1 ^e helft
7	Kennis maken met centrale verwarming	Basis centrale verwarming voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7		X	2 ^e jaar 1 ^e helft
8	Tekening lezen	Het kunnen lezen van technische tekeningen en symbolen.	1.1 en 2.1-2.2-2.3		X	2 ^e jaar 2 ^e helft
Zie Bouw (geïntegreerde projecten)						
Zie bouw (module ondernemerschap)						

1.3 Beroepspraktijkvorming (BPV)

Je leert niet alleen op school, maar ook d.m.v. de BPV, de Beroeps Praktijk Vorming. De BPV is een verplicht onderdeel van je opleiding en moet je met een voldoende resultaat afsluiten om je diploma te behalen. Het aantal uren BPV per jaar vind je in het overzicht van 1.8: Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering.

Het mbo kent BOL- en BBL-opleidingen. De Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) houdt in dat je volledig dagonderwijs volgt. Dat wil niet zeggen, dat je elke week alleen op school zit. Je leert ook in de praktijk, tijdens de BeroepsPraktijkVorming (BPV = stage). Je loopt één of meerdere periodes stage.

BBL staat voor de Beroeps Begeleidende Leerweg. Als je de BBL-route volgt, combineer je werkend leren met een opleiding op school. Dat houdt in dat je meestal één dag in de week lessen volgt op school en daarnaast drie of vier dagen per week werkt en leert. Voordat je met een BBL-opleiding kunt beginnen, moet je een BPVO (Beroeps Praktijk Vormings Overeenkomst) hebben met een bedrijf. Dat bedrijf moet een erkend leerbedrijf zijn.

Waar

Je krijgt van de school vooraf informatie over de BPV. De BPV mag alleen plaatsvinden bij een door het SBB (stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) erkend leerbedrijf. Omdat het erkende leerbedrijven zijn, weet de school dat het BPV-bedrijf voldoende kwaliteit zal hebben. Tijdens de voorlichting over de BPV krijg je informatie wat een erkend leerbedrijf is. De school helpt BOL-studenten met het vinden van een BPV-bedrijf wanneer dat nodig is.

Begeleiding

In het bedrijf word je begeleid door de praktijkopleider van dat bedrijf. Door school word je begeleid door een docent, de BPV- begeleider. Dit gebeurt door je te bezoeken op jouw BPV bedrijf en door (telefonisch) contact te hebben met je praktijkopleider. Vanzelfsprekend word je voorbereid op de BPV.

Problemen tijdens de BPV

Wanneer je tijdens je BPV problemen hebt, probeer je deze problemen eerst zelf op te lossen met de praktijkopleider van het bedrijf. Is dit niet mogelijk dan neem je contact op met je BPV-begeleider van school en komen jullie er samen niet uit, dan wordt de BPV-coördinator van de school hierbij ingeschakeld.

BPVO

Voordat je aan de BPV begint, wordt er een BPVO (Beroeps Praktijk Vormings Overeenkomst) opgemaakt. De school, het bedrijf en jijzelf (en je ouders/verzorgers als je nog geen 18 jaar bent) ondertekenen deze overeenkomst. Pas dan begin je aan een erkende BPV. Als je nog geen getekende BPVO hebt, tellen de gemaakte uren BPV NIET mee!

In de BPVO staat onder andere aangegeven dat je in de BPV aan kerntaken en werkprocessen gaat werken, hoe de begeleiding geregeld is, jouw rechten en plichten en die van het leerbedrijf en de opleiding, enz.

Een van de afspraken in de BPVO betreft het aantal uren dat je in de BPV zult zijn. Je dient je aan deze uren te houden. Je moet een urenregistratie bijhouden om aan te kunnen tonen dat je alle uren hebt gemaakt. Wanneer je je niet aan het afgesproken aantal uren houdt, kan de opleiding de BPVO met jou ontbinden. Zonder BPVO kun je niet verder met je opleiding.

BPV-informatiegids

Voordat je aan de BPV begint, krijg je een BPV-informatiegids of BPV-boek uitgereikt, waarin je informatie krijgt over:

- de inhoud en inrichting van de BPV
- de begeleiding tijdens de BPV door de school en het leerbedrijf
- het aantal uur BPV per leerjaar
- de voorbereiding op de BPV
- opdrachten waaraan je tijdens de BPV gaat werken
- de afsluiting en beoordeling van de BPV
- het oplossen van problemen tijdens BPV

Wanneer is de BPV voldoende?

Om je diploma te behalen, moet je voor je BPV een voldoende halen. Dit betekent dat je moet voldoen aan onderstaande zaken:

1. Je hebt een getekende Beroepspraktijkovereenkomst (BPVO)
2. Je hebt het benoemde aantal uren BPV gemaakt
3. Alle BPV-beoordelingen door het bedrijf zijn ingevuld en ondertekend
4. Alle gevraagde BPV-opdrachten zijn gemaakt en met een voldoende beoordeeld

ROC Mondriaan is verantwoordelijk voor de beoordeling van de BPV.

Voortijdige beëindiging van de BPV

Wanneer er sprake is van voortijdige beëindiging van de BPV, dan meld je dat onmiddellijk bij je BPV-begeleider. Wanneer je niet direct naar een ander BPV bedrijf kunt, dan ben je op school aanwezig om een tussentijds programma te volgen. Je BPV-begeleider zal samen met jou naar een oplossing zoeken en je helpen bij het vinden van een ander BPV-bedrijf.

Invulling van de BPV.

De BPV is verdeeld over 3 perioden met gemiddeld 320 uren.
Verplicht aantal uren BPV is 900 over de gehele opleiding

In de eerste periode staat Kerntaak 1 centraal.
In de tweede periode staat Kerntaak 2 centraal.

De school stelt opdrachten beschikbaar en zal waar mogelijk examens in de praktijk afnemen (zie examenplan).

- *Eventuele wijziging voor behouden*

1.4 Loopbaan en burgerschap

Een van de onderdelen van je opleiding is Loopbaan en Burgerschap.

De activiteiten in het kader van 'Loopbaan' helpen je om na je opleiding werk te vinden of een geschikte vervolgstudie te kiezen. Tijdens 'Loopbaan' komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Capaciteitenreflectie: welke capaciteiten zijn belangrijker voor je loopbaan? Hoe kun je ze (verder) ontwikkelen? Waar ben je goed in?
- Motievenreflectie: welke wensen en waarden vind jij belangrijk in je loopbaan? Wat wil je?
- Werkexploratie: welke beroepen zijn er mogelijk met je opleiding en wat past het best bij jou? Wat houdt het beroep in?
- Loopbaansturing: hoe kun je je ontwikkeling en loopbaan (beter) plannen?
- Netwerken: hoe bouw je contacten op die je (verder) kunnen helpen op de arbeidsmarkt en hoe onderhoud je ze? Wie en wat kan je helpen?

Bij 'Burgerschap' gaat het over het deelnemen aan de maatschappij. Denk maar aan het maken van politieke keuzes, op tijd komen op je werk, maar ook aan de verantwoordelijkheid nemen voor je eigen gezondheid. Bij Burgerschap gaat het om de volgende vier 'dimensies':

- Politiek-juridische dimensie: hoe kun je deelnemen aan politieke besluitvorming, bijvoorbeeld stemmen bij verkiezingen, of invloed uitoefenen? Wat heeft de politiek en ons rechtssysteem met ons en ons beroep te maken?
- Economische dimensie: hoe kun je een bijdrage leveren aan de maatschappij als werknemer/werkgever en als kritische consument?
- Sociaal-maatschappelijke dimensie: Hoe ga je om met je eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in school en hoe ga je om met verschillende culturen?
- Vitaal burgerschap: kun je op je eigen leefstijl reflecteren? Hoe zorg je ervoor dat je als burger en als werknemer gezond en fit blijft?

Voor Loopbaan en Burgerschap geldt een inspanningsverplichting. De school informeert je, welke inspanningsverplichtingen er precies voor jou in jouw opleiding gelden. Aan het einde van je opleiding wordt gecontroleerd of je hebt voldaan aan de inspanningsverplichtingen. Dat is een voorwaarde om voor het diploma in aanmerking te kunnen komen.

1.5 Nederlands

Algemeen.

Gedurende de gehele opleiding krijg je Nederlands aangeboden. Voor aanvang van de opleiding maak je een taaltoets Nederlands (nulmeting). Dit vormt het vertrekpunt voor jouw persoonlijke ontwikkeling op het gebied van de Nederlandse taal. Tijdens de opleiding werk je aan het onderhouden of verhogen van je taalniveau voor de taalvaardigheden.

Je wordt regelmatig getoetst op taalontwikkeling. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt. De uitkomst van de toets is mede bepalend voor het programma dat je volgt. Mocht extra ondersteuning voor dit vak noodzakelijk zijn, dan kun je dit melden bij jouw studieloopbaanbegeleider.

Generieke eisen Nederlands

Voor elke MBO opleiding gelden algemene eisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands (de **generieke taaleisen**).

De volgende taalvaardigheden worden in de opleiding aangeboden:

- Lezen
- Luisteren
- Gesprekken voeren
- Spreken
- Schrijven.

Voor jouw opleiding is het te behalen niveau voor alle taalvaardigheden: **2F**

Vanuit het beroep.

Naast deze algemene eisen gelden er ook eisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands vanuit het beroep (de **beroepsspecifieke taaleisen**). De beroepsspecifieke eisen en de wijze van examinering zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.4

1.6 Moderne vreemde talen

Eisen vanuit het beroep

Er gelden eisen ten aanzien van de beheersing van het Engels vanuit het beroep (**de beroepsspecifieke taaleisen**). De beroepsspecifieke eisen en de wijze van examinering zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.5.

1.7 Rekenen

Algemeen

Gedurende de gehele opleiding krijg je rekenen aangeboden. Voor aanvang van de opleiding maak je een rekentoets (nulmeting). Dit vormt het vertrekpunt voor jouw persoonlijke ontwikkeling op het gebied van rekenen.

Tijdens de opleiding werk je aan het onderhouden of verhogen van je rekenniveau voor de vier deelvaardigheden: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden.

Je wordt regelmatig getoetst op jouw ontwikkeling. Hiervoor krijg je een beoordeling. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk niveau je de opdracht hebt gemaakt.

De uitkomst van de toets is mede bepalend voor het programma dat je volgt.

Mocht extra ondersteuning voor dit vak noodzakelijk zijn, dan kun je dit melden bij jouw studieloopbaanbegeleider.

Generieke eisen rekenen

Voor elke MBO opleiding gelden er algemene eisen ten aanzien van de beheersing van het rekenen. (de **generieke rekeneisen**). Voor jouw opleiding is het te behalen niveau voor de rekendomeinen: **2F**.

De volgende rekendomeinen worden tijdens het onderwijs aangeboden:

- Getallen
- Verhoudingen
- Meten en Meetkunde
- Verbanden.

Als je diplomeert in het schooljaar 2016-2017 of later.

Mocht je niet in staat zijn om het examen rekenen op **2F** te behalen, dan krijg je de gelegenheid om het examen rekenen op **2A** niveau te maken. Om te kunnen doorstromen naar een niveau 3 opleiding is het noodzakelijk dat je het rekenen op **2F** niveau beheerst.

Eisen vanuit het beroep.

Naast deze algemene eisen gelden er ook eisen ten aanzien van de beheersing van het rekenen vanuit het beroep. (de **beroepsspecifieke rekeneisen**). De beroepsspecifieke eisen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 2.6.

1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering

Hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastingsuren' (sbu). Een voltijd opleiding bestaat uit ten minste 1600 studiebelastingsuren per jaar. Deze studiebelastingsuren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren. De onbegeleide uren zijn de uren die je zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Op school krijg je een lesrooster waarin staat wanneer de begeleide uren zijn gepland en welke uren je op school aanwezig moet zijn. Er wordt geregistreerd of je aanwezig bent geweest.

Leerjaar 1

overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren

periode	1	2	3	4	totaal
BPV	Flexibele invulling 320				320
Begeleide uren op school	732				732
Totaal begeleide uren	1052				1052
Onbegeleide uren	548				548
Totaal	400	400	400	400	1600 klokuren

Leerjaar 2

overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren

periode	5	6	7	8	totaal
BPV	Flexibele invulling 320				320
Begeleide uren op school	732				732
Totaal begeleide uren	1052				1052
Onbegeleide uren	548				548
Totaal	400	400	400	400	1600 klokuren

Leerjaar 3

overzicht globale planning begeleide en onbegeleide uren

periode	9	10	11	12	totaal
BPV	Flexibele invulling 320				320
Begeleide uren op school	732				732
Totaal begeleide uren	1052				1052
Onbegeleide uren	548				548
Totaal	400	400	400	400	1600 klokuren

1.9 Begeleiding en ondersteuning

Je studieloopbaanbegeleider (SLB-er) is je eerste aanspreekpunt voor al je vragen over de opleiding. Je hebt regelmatig, maar minstens eenmaal per periode, contact met je SLB-er over je studievoortgang. Je SLB-er verwijst je zo nodig naar een deskundige (bijv. counsellor, schoolmaatschappelijk werker, teamcoördinator, examensecretaris) binnen ROC Mondriaan voor het beantwoorden van vragen en oplossen van problemen. Maar je kunt natuurlijk zelf ook direct contact met bovenstaande mensen opnemen.

Tijdens de BPV word je begeleid door de praktijkopleider van het bedrijf en de BPV-begeleider van de school. Dat kan dezelfde persoon zijn als je SLB-er, maar dat hoeft dus niet. Vóór aanvang van de BPV krijg je te horen wie je BPV-begeleider van de school is. Meer informatie over de bpv vind je in paragraaf 1.3 Beroepspraktijkvorming.

De school vindt goede contacten met ouders erg belangrijk. Daarom worden er ouderavonden georganiseerd en is er aan het begin van de studie een informatieavond voor ouders.

Als je jonger bent dan 23 jaar, dan ontvangen je ouders minimaal 1x per periode een schriftelijk overzicht van je aanwezigheid op school. Je SLB-er neemt contact op met je ouders als het niet goed gaat met je studievoortgang (onvoldoende resultaten, verzuim etc.).

1.10 Studievoortgang en toetsing

Tijdens de opleiding worden er toetsen afgenomen. De toetsen bereiden je voor op de examens en hebben daardoor een voorspellende waarde voor het behalen van het diploma. Toetsen zijn bedoeld om jouw ontwikkeling te volgen. De resultaten van toetsen tellen niet mee voor het examen. De resultaten van de toetsen worden gebruikt voor het studieadvies dat het docententeam geeft.

Studievoortgang

Meerdere keren per jaar ontvang je een resultatenoverzicht. Met je studieloopbaanbegeleider bespreek je deze resultaten. Tijdens de studie volgen je studieloopbaanbegeleider (en andere docenten) je studievoortgang continu. Wanneer dat nodig is, kan je studieloopbaanbegeleider je oproepen voor extra gesprekken.

De school informeert ouders tot 23 jaar over de voortgang van het onderwijs (zie Studentenstatuut 3.14)

Tijdens de studievoortgangsgesprekken spreken we met elkaar over:

- je beroepshouding op school en/of tijdens de Beroeps Praktijk Vorming (BPV)
- je aanwezigheid en inzet tijdens lessen en BPV
- je toets-resultaten (om voortgang aan te tonen en kan worden gebruikt om een studieadvies op te stellen)
- je examenresultaten op school en in de BPV

TOETSPLAN Beroepsgericht Bouwtechniek			
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen	Crebo:	92180
Cohort:	2015	Opleidingsduur:	2 jaar
Leerweg:	BOL	Kwalificatiedossier (jaartal):	2014

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werk- processen/examen	Toetsvorm	Resultaat Cijfer of o/v/g	Periode
1	Beton funderingen	Strokenfundering, plaatfundering	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		1 T/M 8
2	Prefab elementen	Ps combinatie vloer/houtskelet	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
3	Uitzetten en stellen	Uitzetten rechte hoeken, profielen Stellen en monteren gevelkozijn	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
4	Dakwerk	Platdak met lichtkoepel, dakvenster	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
5	Aftimmeren	Aftimmeren van woonkamer, dakvenster en dakkapel. Vervangen/herstellen gevelkozijn	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
6	Afhangen en sluitbaar maken	Afhangen stompe, opdek deur Afhangen van een raam	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
7	Plafonds en scheidingswanden	Gipsplaten plafond, scheidingswand of voorzetwand	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
8	Wandtegels lijmen	Vlakke wand tot plafond lijmen	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
9	Vloertegels lijmen	Natte ruimte onderafschot lijmen	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
10	Wandtegels zetten	Herstellen tegelwerk	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
11	Schoon metselwerk	Blinde halfsteens of steens muur Muuropening, latei en rollag	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
12	Onderdelen aanbrengen	Metselwerk voegen of pointeren	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
13	Scheidingswanden	Scheidingswanden lijmen, lichte baksteen metselen of lijmen.	1.1 - 2.1 - 2.2 - 2.4 en 2.7	Schriftelijk		
Beoordeling geïntegreerde projecten		Bouw, Electro en Installatie Techniek	Extra. 1.2,1.3,1.4, 2.5,2.6	Project beoordeling		4 T/M 12
Module		Ondernemerschap	Kerntaak 3	schriftelijk		9 T/M 12

TOETSPLAN Beroepsgericht Installatietechniek			
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen	Crebo:	92180
Cohort:	2015	Opleidingsduur:	2 jaar
Leerweg:	BOL	Kwalificatiedossier (jaartal):	2014

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werk-processen/examen	Toetsvorm	Resultaat Cijfer of o/v/g	Periode
1	Kennis maken Afd. installatietechniek	Wat hoort bij installatietechniek en welke mogelijkheden zijn er.	1.1	schriftelijk		1e jaar 1e
2	Herkennen materialen	Herkennen, eigenschappen en toepassen van materialen in de installatie techniek	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		1e jaar 1e
3	Buis bewerken	Bewerking van de verschillende soorten materialen buizen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		1e jaar 1e
4	Kennis maken met watertechniek	Basis water techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		1e jaar 2e
5	Kennis maken sanitair	Basis sanitair techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		1e jaar 2e
6	Kennis maken met gas	Basis gas techniek voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		2e jaar 1e
7	Kennis maken met centrale verwarming	Basis centrale verwarming voorschriften, eigenschappen en toepassingen	1.1 en 2.1-2.2-2.3 en 2.7	schriftelijk		2e jaar 1e
8	Tekening lezen	Het kunnen lezen van technische tekeningen en symbolen.	1.1 en 2.1-2.2- 2.3	schriftelijk		2e jaar 2e
Beoordeling geïntegreerde projecten		Bouw, Electro en Installatie Techniek	Extra. 1.2,1.3,1.4, 2.5,2.6	Project beoordeling		4 T/M 12
Module		Ondernemerschap	Kerntaak 3	schriftelijk		9 T/M 12

TOETSPLAN Beroepsgericht Elektrotechniek			
Opleiding:	Servicemedewerker Gebouwen	Crebo:	92180
Cohort:	2015	Opleidingsduur:	2 jaar
Leerweg:	BOL	Kwalificatiedossier (jaartal):	2014

Naam toets		Inhoud	Kerntaak/werk- processen/examen	Toetsvorm	Resultaat Cijfer of o/v/g	Periode
1	Inleiding elektrotechniek	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		1
2	Grafieken en tekeningelezen	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		1
3	Basiskennis meettechniek	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		1
4	Basiskennis rekenen	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		2
5	Basiskennis meetkunde	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		2
6	Wet van Ohm	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		2
7	Weerstand en materiaalkennis	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		3
8	Serie- en parallelschakeling	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		3
9	Energie en arbeid	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		3
10	Magnetisme en elektromagnetisme	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		5
11	Wisselspanning en condensator	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		5
12	Motor- en generatorprincipe	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		5
13	Transformatoren	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		5
14	Diode	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		7
15	Driefasen	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		7
16	Veiligheid in de elektrotechniek	theorie	KT1+KT2	schriftelijk		7
Beoordeling geïntegreerde projecten		Bouw, Electro en Installatie Techniek	Extra: 1.2,1.3,1.4, 2.5,2.6	Project beoordeling		4 T/M 12
Module		Ondernemerschap	Kerntaak 3	schriftelijk		9 T/M 12

TOETSPLAN GENERIEK					
<i>Opleiding:</i>		Service Medewerk Gebouwen	<i>Crebo:</i>		92180
<i>Cohort:</i>		2015	<i>Opleidingsduur:</i>		2 jaar
<i>Leerweg:</i>		BOL	<i>Kwalificatiedossier (jaartal):</i>		2014

Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	Periode
				Cijfer of o/v/g	
1.	Nederlands nulmeting	Lezen	computer	Cijfer	1
		Luisteren	computer	Cijfer	1
		Spreken	spreken	Cijfer	1
		Gesprekken voeren	gesprek	Cijfer	1
		Schrijven	computer	Cijfer	1
2.	Rekenen	Getallen, Verbanden, Meten en meetkunde, Verhoudingen	computer	Cijfer	1
Naam toets		Inhoud	Toetsvorm	Resultaat	Periode
				Cijfer of o/v/g	
1.	Nederlands nulmeting	Lezen	computer	Cijfer	1 t/m 8
		Luisteren	computer	Cijfer	1 t/m 8
		Spreken	spreken	Cijfer	1 t/m 8
		Gesprekken voeren	gesprek	Cijfer	1 t/m 8
		Schrijven	computer	Cijfer	1 t/m 8
2.	Rekenen	Getallen, Verbanden, Meten en meetkunde, Verhoudingen	computer	Cijfer	1 t/m 8

1.11 Bindend studieadvies

Bij de start van je opleiding ontvang je informatie over de Onderwijs- en Examen regeling (Oer). Op basis van de resultaten van de toets- en examenonderdelen uit de Oer kan worden vastgesteld of je studievoortgang voor het betreffende schooljaar voldoende is.

Je houding en gedrag moeten passen binnen de Mondriaan gedragscode en de Mondriaan internetcode. Je kunt deze codes vinden op de website (www.rocmondriaan.nl).

In het studentenstatuut staan rechten en plichten van de student vermeld, o.a. ten aanzien van de aanwezigheidsplicht bij de lessen, en de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden bij het niet nakomen van deze verplichtingen. Bij onvoldoende resultaten / houding / inzet / aanwezigheid volgt een gesprek met jou en je studieloopbaanbegeleider. Als dit gesprek niet tot aantoonbare verbetering op de korte termijn leidt, volgt een tweede gesprek, waarin je studieloopbaanbegeleider schriftelijke afspraken met je vastlegt. Deze moeten worden ondertekend door jou, je studieloopbaanbegeleider en -indien je jonger bent dan 18 jaar- door een ouder/verzorger.

Als je de schriftelijke afspraken niet nakomt, volgt er een gesprek met de onderwijsmanager en je ouder(s) en/of verzorger(s) (indien je jonger bent dan 18 jaar. Dit kan leiden tot een negatief studieadvies en dit komt in je voortgangsdossier.

Dit betekent dat je:

- het advies van de onderwijsmanager volgt om een andere opleiding, leerweg of niveau te gaan doen;
- of de gelegenheid krijgt om binnen de door de onderwijsmanager gestelde termijn de afspraken alsnog na te komen.

De termijn en gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Indien bij de tweede mogelijkheid binnen de afgesproken termijn onvoldoende verbetering optreedt, wordt een schriftelijk bindend negatief studieadvies gegeven. In dat geval beëindigt Mondriaan de met jou afgesloten onderwijsovereenkomst en moet je dus stoppen met je opleiding.

Ben je het niet eens met het bindend negatief studieadvies dan kun je binnen 2 weken na dagtekening van het besluit van de onderwijsmanager schriftelijk bezwaar aantekenen bij de directeur. De student kan zich ook rechtstreeks tot de Commissie van beroep voor de examens wenden nadat een bindend negatief studieadvies is afgegeven.

De directeur kan, nadat hij jou heeft gehoord, het negatieve studieadvies nietig verklaren (je hoeft dan dus niet te stoppen met jouw opleiding) of overnemen. Dit besluit wordt jou schriftelijk medegedeeld en er staat ook in waarom de directeur zo heeft besloten. Ben je het niet eens met dat besluit, dan kun je je wenden tot de Commissie van beroep voor de examens.

1.12 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

Je kunt een klacht indienen over de volgende onderwerpen:

1. Kwaliteit van onderwijs en begeleiding op school

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van jouw onderwijs of begeleiding op school, bespreek je dit in eerste instantie met je studieloopbaanbegeleider. Als je niet tevreden bent over de afhandeling, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing, dan kan je binnen twee weken een verzoek tot herziening van de beslissing indienen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Kwaliteit van de begeleiding tijdens de BPV

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van de begeleiding in de beroepspraktijkvorming dan bespreek je dit eerst met je praktijkopleider en zo nodig ook met de BPV-begeleider.

Voldoet de oplossing niet aan je verwachtingen, dan vraag je een beslissing van de onderwijsmanager. Ben je niet tevreden met de beslissing van de onderwijsmanager, dan kun je een verzoek tot herziening van de beslissing aanvragen bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

3. (Seksuele) intimidatie, pesten, discriminatie, agressie of geweld

In geval van (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie of geweld kun je een klacht indienen bij de vertrouwenspersoon van ROC Mondriaan, of bij de directeur of de klachtencommissie. De behandeling van dit soort klachten is met speciale voorwaarden omringd.

Een aantal beslissingen is zo belangrijk dat ze genoemd zijn in het Studentenstatuut.

1. Beëindiging onderwijsovereenkomst / Schorsing en verwijdering

Je kunt bezwaar maken bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de klachtencommissie.

2. Bindend negatief studievoorschrift

Je kunt bezwaar maken bij de directeur. Tegen de beslissing van de directeur kan een klacht worden ingediend bij de commissie van beroep voor de examens.

3. Uitslag van een examen of een beslissing van de examencommissie

Je kunt bezwaar maken bij de examencommissie als je klachten hebt over het verloop of de inhoud van het examen. Ben je niet tevreden over de afhandeling, dan kun je in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (voor reglement zie website).

Je kunt ook terecht bij de Commissie van Beroep wanneer je het niet eens bent met een beslissing van de examencommissie, bijvoorbeeld wanneer je vindt dat je onterecht bent beschuldigd van fraude.

NB: zie ook <http://www.rocmondriaan.nl>, zoekterm: klachtenregelingen, Studentenstatuut.

Klachten kun je indienen via: klachten@rocmondriaan.nl.

1.13 Gedragscode

Binnen ROC Mondriaan hanteren we een gedragscode, die eraan moet bijdragen dat er een goede sfeer is binnen de school. Daar horen afspraken en gedragsregels bij.

De **kernwaarden** van Mondriaan zijn: 'actief, vakkundig en betrokken'. Hiervan zijn onze regels afgeleid, te weten:

- Ik ben eerlijk
- Ik respecteer en help een ander
- Ik houd rekening met anderen
- Ik zoek naar oplossingen voor problemen
- Ik kom afspraken na
- Ik zorg dat mijn werk op tijd in orde is
- Ik ruim altijd mijn rommel op
- Ik houd me aan de veiligheidsvoorschriften
- Ik volg aanwijzingen van personeel op
- Ik spreek Nederlands op school

Duidelijke communicatie met elkaar is belangrijk. Daarom spreken we Nederlands op school (behalve op de internationale opleidingen natuurlijk). We moeten elkaar immers kunnen verstaan. Zo kunnen we elkaar ook verstaanbaar begroeten.

Gedragslat en huisregels

Deze gedragscode is voor dagelijks gebruik vertaald in de Mondriaan gedragslat (www.rocmondriaan.nl).

Naast deze gedragsregels heeft elke campus ook nog een aantal praktische huisregels.

Vertrouwenspersonen

Het kan zijn dat je in een situatie komt, waarin je je zelf niet prettig voelt en die je niet alleen kunt oplossen. Dan kun je aankloppen bij een vertrouwenspersoon. Op www.rocmondriaan.nl kun je vinden wie dat zijn en hoe je hen kunt bereiken.

1.14 Mondriaanpas

Tijdens de intake-procedure is van jou een foto gemaakt, die op je Mondriaanpas wordt afgedrukt. Alle studenten van ROC Mondriaan krijgen een Mondriaanpas. Bij het afhalen van de Mondriaanpas moet je jezelf legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (geen OV-jaarkaart). Je tekent voor ontvangst van de Mondriaanpas, waarmee je akkoord gaat met de algemene voorwaarden, zoals deze op de website vermeld staan.

Je bent zelf verantwoordelijk voor de pas. De pas moet je op school altijd bij je hebben; hij geeft toegang tot het gebouw, is nodig voor deelname aan examens, geeft je toegang tot de faciliteiten op school en toont aan dat je een student van ROC Mondriaan bent. Iedere medewerker van ROC Mondriaan kan bezoekers en studenten vragen naar hun Mondriaanpas.

1.15 Lesrooster en aanwezigheid

Lesrooster

Het lesrooster is digitaal te vinden via de volgende link: www.rocmondriaan.nl → [Roosters en vakantie](#)

Roosterwijzigingen

Bij vervanging van lessen staat er soms een andere docent voor de groep dan je had verwacht.

Dagelijks worden de wijzigingen op het rooster doorgevoerd.

Je kunt dit terugvinden in het digitale rooster. Wijzigingen die dezelfde dag worden doorgevoerd, kun je ook terugvinden op het bord bij de ingang van de school.

Aanwezigheid

Je wordt geacht voor 100% aanwezig te zijn bij de begeleide onderwijsactiviteiten op school en tijdens de beroepspraktijkvorming (BPV). Je aanwezigheid wordt elk lesuur geregistreerd.

Als je zonder bericht of toestemming afwezig bent, is dit ongeoorloofd verzuim. Regelmatig te laat komen is ook ongeoorloofd verzuim!

Via de studieloopbaanbegeleider word je op de hoogte gehouden van je aan- en afwezigheid. Tijdens het voortgangsgesprek (zie paragraaf 1.10) komt ongeoorloofd verzuim altijd aan de orde.

Verzuim

Ongeoorloofd verzuim is een onderwerp van gesprek met de studieloopbaanbegeleider en kan gevolgen hebben voor het vervolg van je opleiding. De studieloopbaanbegeleider spreekt je aan op ongeoorloofd verzuim.

Wanneer dit niet tot verbetering leidt, dan moet je een afsprakenformulier ondertekenen. Het niet nakomen van de afspraken kan leiden tot een bindend negatief studievoorschrift.

De school is wettelijk verplicht om ongeoorloofd verzuim van zowel BOL- als BBL-studenten te melden bij de afdeling Leerplicht van de gemeente. Je valt onder de Leerplichtwet tot je 18e verjaardag. Ben jij nog leerplichtig dan geldt een maximum van 16 uur les - of praktijken afwezigheid gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken. Bij het overschrijden van deze grens is de school verplicht daarvan melding te maken bij de leerplichtambtenaar.

Wanneer je nog geen startkwalificatie hebt gehaald zijn wij tot je 23e verjaardag verplicht, te veel verzuim te melden bij de overheid. Verzuim zonder geldige reden van een aaneengesloten periode van tenminste 4 weken wordt gemeld bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

1.16 Reglementen

Alle reglementen die van belang zijn voor studenten van Mondriaan zijn te vinden op de website www.rocmondriaan.nl >> Reglementen voor deelnemers.

2. EXAMINERING

2.1 Examenprogramma

Het examenprogramma van je opleiding vind je in dit hoofdstuk.

Het examenprogramma van je opleiding bestaat uit twee examenplannen:

- 1) het examenplan beroepsspecifiek;
- 2) het examenplan generiek.

Met het beroepsonderdeel sluit je de kerntaken en werkprocessen af als een beginnend beroepsbeoefenaar.

Bij het generieke onderdeel sluit je Nederlands, Engels (indien van toepassing), rekenen en Loopbaan en Burgerschap af.

De examenplannen zijn te vinden op de volgende bladzijden. Ieder examenplan kent een zak-/slaagbeslissing die op de laatste regel te vinden is.

2.2 Examenplannen

EXAMENPLAN BEROEPSSPECIFIEK			
Opleiding:	Allround ondernemer Klussenbedrijf	Crebo:	95272
Cohort:	2015	Kwalificatiedossier:	2014
Leerweg:	BOL		

#	EXAMENS	INHOUD	Examenvorm	Context	Onder waarde	Tijdsduur	Periode
		werkprocessen	PVB/theorie/praktijk	Intern/extern			
1	Vaststellen en organiseren werkzaamheden	1.1, 1.2,1.3,1.4	PVB	BPV ¹	Voldoende	nader te bepalen	11/12
2	Werkzaamheden in gebouwen/directe omgeving	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5,2.6,2.7	PVB	BPV ¹	Voldoende	nader te bepalen	11/12
3	Ondernemerschap	3.1,3.2,3.3,3.5,3.6,3.7,3.8,3.9	PVB	ROC/BPV	voldoende	nader te bepalen	11

	Afsluiting BPV	Alle kerntaken		BPV	Voldoende	n.v.t.	12
--	----------------	----------------	--	-----	-----------	--------	----

Vaststelling kerntaken		Examens	Wanneer Eindresultaat 'voldoende'	Wanneer Eindresultaat 'goed'
Kerntaak 1	Werkprocessen	PVB	PVB kerntaak 1 alle werkprocessen voldoende BPV voldoende	PVB kerntaak 1 resultaat goed BPV voldoende
	1.1,1.2,1.3,1.4			
Kerntaak 2	Werkprocessen	PVB	PVB kerntaak 2 alle werkprocessen voldoende BPV voldoende	PVB kerntaak 2 resultaat goed BPV voldoende
	2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.7			
Kerntaak 3	Werkprocessen	PVB	PVB kerntaak 3 alle werkprocessen voldoende BPV voldoende	PVB kerntaak 3 resultaat goed BPV voldoende
	3.1,3.2,3.3,3.5,3.6,3.7, 3.8,3.9			

Zak-/slaagbeslissing diploma: Alle kerntaken incl. de BPV beoordeling zijn minimaal voldoende

¹ Indien de BPV geen geschikte examenomgeving is, wordt bij uitzondering het examen in simulatie op school afgenomen

EXAMENPLAN GENERIEK			
Opleiding:	Service Medewerker Gebouwen	Crebo:	92180
Cohort:	2015	Kwalificatiedossier:	2014
Leerweg:	BOL		

EXAMEN		INHOUD	Niveau	Examenvorm	Context	Onderwaarde	Periode
1.	Nederlands a.	Lezen	2F	COE-Digitaal	School	Zie slaag-zakregeling generieke onderdelen bij paragraaf 2.3	6 T/M 12
		Luisteren	2F	COE-Digitaal	School		
	Nederlands b.	Spreken	2F	Mondeling	School		
		Gesprekken voeren	2F	Mondeling	School		
		Schrijven	2F	Schriftelijk/ Digitaal	School		
2.	Rekenen	Getallen, Verbanden, Meten en meetkunde, Verhoudingen	2F	Digitaal	School	Verplichte deelname	6 t/m 12

	Loopbaan en burgerschap	Inspannings-eisen LB			VOLDOEN	1 T/M 12
--	-------------------------	----------------------	--	--	---------	----------

Vaststelling eindresultaat Examenplan generiek:	Nederlands	rekenkundig gemiddelde van de onderdelen a op één decimaal en b op één decimaal; eindcijfer afgerond op een heel getal.
	Rekenen	Het eindcijfer voor rekenen is het cijfer voor het centraal examen rekenen

2.3 Diploma-eisen

Je behaalt het diploma als je:

1. De beroepsgerichte examens op basis van het beroepsgerichte examenplan met minimaal een voldoende hebt afgesloten en
2. De generieke examens op basis van het generieke examenplan volgens de daarvoor geldende eisen hebt afgesloten en
3. Voldaan hebt aan de inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap en
4. De BPV met minimaal voldoende hebt afgesloten (zie paragraaf 1.3 Beroepspraktijkvorming).

De school informeert je, welke inspanningsverplichtingen er precies gelden. Aan het einde van je opleiding wordt gecontroleerd of je hebt voldaan aan de inspanningsverplichtingen.

Een voorwaarde voor de uitreiking van het behaalde diploma is dat er is voldaan aan alle financiële verplichtingen aan ROC Mondriaan.

Omdat vanaf 2016 de beroepsopleidingen landelijk worden gewijzigd, is diplomering in de door jou gekozen opleiding mogelijk tot uiterlijk 2 jaar na afloop van de desbetreffende studieduur, zoals op het voorblad van deze Oer is opgenomen.

Slaag-zakregeling mbo Generieke onderdelen			
Onderdeel		Diplomering in 2016-2017	Diplomering vanaf 2017-2018
Nederlands		Eindcijfer Nederlandse taal is minimaal een 5. Het eindcijfer rekenen is minimaal een 5.	Van de eindcijfers Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere cijfer moet ten minste een 6 zijn.
Rekenen			

2.4 Nederlands

Als je het centraal examen nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (mei), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studievertraging kunt oplopen!

Studenten die in 2015-2016 en 2016-2017 diplomereren

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en de schoolexamens spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het centraal examen lezen en luisteren is een digitale examen. Het centraal examen en het gemiddelde van de schoolexamens leveren een cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Het eindcijfer voor Nederlands mag niet lager dan een 5 zijn.

Let op: Indien je na 1 oktober 2016 afstudeert, telt het resultaat voor rekenen wel mee voor het diploma.

Studenten die vanaf 2017-2018 diplomereren.

Je legt een examen Nederlands af. Het examen bestaat uit twee onderdelen: een centraal ontwikkeld examen lezen en luisteren en de schoolexamens spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het centraal examen lezen en luisteren is een digitale examen. Het centraal examen en het gemiddelde van de schoolexamens leveren een cijfer voor Nederlands op. Het cijfer voor Nederlands telt mee voor het behalen van het diploma. Van de eindcijfers Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere cijfer moet ten minste een 6 zijn.

In de onderstaande tabel worden de taaleisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld. De taaleisen zijn aangegeven volgens de taalniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Mbo 2 Generieke uitstroomeisen Nederlands

Vaardigheid Niveau	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
Niveau	2F	2F	2F	2F	2F

De beroepsspecifieke eisen Nederlands zijn op de volgende wijze in de examens verwerkt:
Geïntegreerd in de proeve(s).

In bijlage 6 zijn de taalniveaus beschreven.

Als je het centraal landelijk ontwikkeld examen (COE) nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (juni), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studievertraging kunt oplopen!

2.5 Moderne Vreemde Talen

In deel C van het Kwalificatiedossier wordt bij de werkprocessen 2.1, 2.2 en 2.4 de beroepsspecifieke eis: **“Het lezen van Engelstalige Instructies”**

Deze beroepsspecifieke eisen Engels zijn op de volgende wijze in de examens verwerkt:
Geïntegreerd in de proeve.

2.6 Rekenen

Studenten die in 2016/2017 diplomeren

Je legt een examen rekenen af. Het examen is een centraal ontwikkeld, landelijk examen. Het centraal examen is een digitaal examen. Het levert één resultaat voor rekenen op. Het resultaat rekenen telt mee voor het diploma. Het resultaat voor rekenen moet minimaal een 5 zijn.

Studenten die vanaf 2017-2018 diplomeren.

Van de eindcijfers Nederlandse taal en rekenen mag er één onvoldoende zijn, maar niet lager dan een 5. Het andere cijfer moet ten minste een 6 zijn.

Als je het centraal examen nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (mei), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studievertraging kunt oplopen!

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor je opleiding zijn gesteld. De vereiste rekenniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de rekenniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Vaardigheid Niveau	Getallen	Verbanden	Met en meetkunde	Verhoudingen
Niveau	2F	2F	2F	2F

De beschrijvingen van de rekenvaardigheden kun je vinden in bijlage 8.

Als je het centraal landelijk ontwikkeld examen (COE) nog moet herkansen in de laatste afnameperiode (juni), dan bestaat er de kans dat de uitslag nog niet bekend is voor de diploma-uitreiking in juli. Dit betekent dat je studievertraging kunt oplopen!

2.7 Examenreglement

De bepalingen van het *Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan* (bijlage 2) zijn van toepassing op alle examinering.

Wanneer je vragen en opmerkingen hebt over de Centraal Ontwikkelde Examens (COE) taal en rekenen kun je daarvoor terecht bij de MBO Examenlijn van de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs, JOB. <http://www.mbo-examenlijn.nl/>

JOB heeft speciaal voor de COE een website voor jullie als studenten ontwikkeld en een klachtenlijn ingesteld. Als je je rechtstreeks tot het CvE wendt, word je door het CvE doorverwezen naar JOB.

Het is niet mogelijk om over de inhoud van het COE bezwaar te maken bij de examencommissie van jouw school of om in beroep te gaan bij de Commissie van Beroep voor de examens van Mondriaan.

2.8 Examencommissie en onvoorziene gevallen

De examencommissie is verantwoordelijk voor het op een verantwoorde wijze doorlopen van de examenprocedures voor die opleidingen waarvoor zij is ingesteld door het bevoegd gezag.

De examencommissie bewaakt het totale proces van planning, de voorbereiding, de afname, de beoordeling, de vaststelling van het resultaat, het bekendmaken van de uitslag, de evaluatie en het beheren en bewaren van examenbescheiden.

In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de examencommissie. In bijlage 3 is te lezen wie er zitting hebben in de examencommissie, wat hun functies zijn en hoe de commissie te bereiken is.

2.9 Beroepsprocedure

Bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' (zie bijlage 4) kan je beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie, de examinatoren en de studieloopbaanbegeleider, als deze beslissingen verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Voor de manier waarop beroep kan worden aangetekend zie het *Reglement van beroep voor de examens*. Dit reglement is te vinden op de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl.

Bijlagen

1. Enkele belangrijke begrippen

Beroepsopleidende leerweg (BOL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 1000 uur per jaar.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 200 uur per jaar.

Aanwezigheidsregistratie: je aanwezigheid op school en BPV wordt geregistreerd door de docent, begeleider en/of door een digitaal systeem.

Begeleide uren: onderwijsactiviteiten die plaatsvinden onder begeleiding van een docent van ROC Mondriaan of uren in de BPV.

Beroepspraktijkvorming (BPV): Dat deel van de beroepsopleiding dat in de praktijk wordt uitgevoerd. De BPV is een verplicht onderdeel van de beroepsopleiding. Een met goed gevolg afgesloten BPV is een wettelijke voorwaarde voor diplomering.

BPV-overeenkomst: een overeenkomst die jij aangaat met school en het bedrijf waar jij BPV doet. Daarin staat zowel wat van jou verwacht wordt tijdens de BPV-periode, als wat jij van de instelling en school mag verwachten.

Bindend negatief studievoorschrift: de mededeling van ROC Mondriaan waarin aan jou wordt verteld dat je opleiding wordt beëindigt.

Cohort: groep examenkandidaten die op basis van hetzelfde kwalificatiedossier en hetzelfde examenplan examen aflegt.

Centrale examens (coe): examens Nederlandse taal en rekenen van het College voor Examens die centraal (landelijk) worden georganiseerd.

Competenties: In iedere kerntaak moet je aan het einde van je opleiding competent zijn. Dat betekent: dingen weten (kennis), dingen begrijpen (inzicht), dingen kunnen (vaardigheden) en een goede houding laten zien.

Diploma: een wettelijk document waarmee wordt aangetoond en vastgelegd dat de eigenaar een omschreven kwalificatie heeft behaald.

Diploma-eisen: het geheel van vereisten waaraan de student moet voldoen om het diploma te behalen.

Examen: onderzoek naar en beoordeling van kennis, vaardigheden en houding van een examenkandidaat.

Examendossier: totaal van examenresultaten en bewijsstukken op grond waarvan besloten kan worden over diplomering van de kandidaat.

Examenplan: het overzicht van de examens in je opleiding.

Generiek: algemeen (bijvoorbeeld: de generieke vakken: de algemene vakken).

Kenniscentrum (beroepsonderwijs bedrijfsleven): een organisatie van een bepaalde branche die kerntaken en competenties vaststelt. Voor jouw opleiding is dat: Kenteq en Savantis.

Kerntaken: de belangrijkste taken die je in je beroep moet uitvoeren.

Kwalificatie: het geheel van exameneisen en bekwaamheden die een afgestudeerde van een beroepsopleiding moet beheersen voor het functioneren in het beroep en als burger in de samenleving.

Kwalificatiedossier: het document waarin een of meer kwalificaties zijn beschreven.

Onbegeleide uren: de uren die je als student zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Onderwijsovereenkomst (OWO): in de onderwijsovereenkomst wordt vastgelegd wat van jou verwacht wordt in de opleiding en wat jij van de school mag verwachten.

Specifiek (of beroepsspecifiek): hoort bij het beroep.

Studiebelastinguren (sbu): hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastinguren'. Deze studiebelastinguren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren.

Studieloopbaanbegeleider: helpt je bij je studie.

Schorsing: het tijdelijk niet mogen deelnemen aan onderwijsactiviteiten.

Toets: wordt gebruikt om de ontwikkeling van de student zichtbaar te maken op het gebied van kennis, vaardigheden en houding.

Toetsplan: het overzicht van de toetsen in je opleiding.

Verwijdering: het gedwongen moeten beëindigen van de opleiding.

Verzuimmelding: Mondriaan meldt verplicht het verzuim van 16- tot 23-jarigen bij het Regionale Meld- en Coördinatiepunt.

Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.

2. Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan

Artikel 1	Regeling van de examens
Artikel 2	Het examen
Artikel 3	Herkansen van examens
Artikel 4	Organisatie van examens
Artikel 5	De uitslag
Artikel 6	Onregelmatigheden
Artikel 7	Beroepsrecht
Artikel 8	Slotbepaling
Artikel 9	Citeertitel

De bepalingen die in dit Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen van ROC Mondriaan zijn vastgelegd, gelden voor de (CREBO gerelateerde) examens voor beroepsopleidingen.

In alle gevallen geldt dat zowel het proces van examinering als de examenproducten voldoen aan de eisen van het Toezichtkader BVE.

De regels uit dit examenreglement gelden voor alle examens, tenzij tussen de school en de Exameninstelling die in voorkomende gevallen de examens verzorgt, anders is bepaald. Ter uitwerking kunnen in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding specifieke regels zijn opgenomen.

Het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan is laatstelijk vastgesteld door het College van Bestuur op 18 februari 2014 en treedt in werking op 1 september 2014.

ARTIKEL 1   Regeling van de examens

1.1   Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Centraal Examen: de centrale afname binnen ROC Mondriaan van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen van het College voor Examens.
- College voor Examens: is verantwoordelijk voor de afname van centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen binnen het middelbaar beroeps onderwijs.
- College van Bestuur: het bevoegd gezag dat belast is met de leiding van ROC Mondriaan.
- Commissie van beroep voor de examens: een onafhankelijke commissie, ingesteld door het bevoegd gezag, die het beroep behandelt dat door een examenkandidaat is ingesteld tegen het besluit van de Examencommissie.
- Diploma: een krachtens de wet erkend document waarmee is aangetoond en vastgelegd dat de bezitter een omschreven kwalificatie behaald heeft.
- EVC-rapportage: Rapportage inzake verworven competenties, opgesteld door een EVC-erkende instelling.
- Examinator: wettelijke term waarmee iemand bedoeld wordt die examens afneemt en beoordeelt.
- Examen: door een daartoe bevoegde instantie ingesteld onderzoek naar kennis, houding en vaardigheden die de examenkandidaat zich op grond van de diploma-eisen moet hebben eigen gemaakt, en de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek aan de hand van de beoordelingscriteria en beslisregels.
- Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB: de wet over examinering en kwalificering die voor de beroepsopleidingen geldt vanaf 1 augustus 2012.
- Examencommissie: organisatorische eenheid binnen de instelling, ingesteld door het bevoegd gezag, die verantwoordelijk is voor examinering en diplomering.
- Examenopdracht: een examen of onderdeel van een examen; kan bestaan uit kennis- en/of praktijkonderdelen.
- Generieke examenonderdelen: examens in de vakken Nederlands, rekenen en Engels. NB. De generieke vakken zijn Nederlands, rekenen, Engels en Loopbaan en Burgerschap.
- Herkansen: het opnieuw afleggen van een examen (onderdeel).
- Instelling: ROC Mondriaan.
- Kerntaken: samenhangende en kenmerkende beroepsactiviteiten (werkprocessen), die door beroepsbeoefenaren worden uitgevoerd.
- Onderwijs- en Examenregeling (OER): de regels en afspraken binnen ROC Mondriaan die gelden voor examinering en diplomering.
- Onderwijsmanager: leidinggevende van de school.
- Studieduur: de normatieve duur van de opleiding vermeerderd met maximaal twee jaar.
- School: organisatieonderdeel van ROC Mondriaan waarbinnen opleidingen worden verzorgd.
- Specifieke examenonderdelen: examens in de beroepsspecifieke vakken.
- Student: een persoon die is ingeschreven voor een beroepsopleiding bij ROC Mondriaan en de onderwijsovereenkomst heeft getekend.
- Studieduur: door het bevoegd gezag vastgestelde duur van het aangeboden traject met inachtneming van de studielast.
- Toezicht, vroeger genaamd externe legitimering: het proces dat wordt uitgevoerd door de Onderwijsinspectie, om te waarborgen dat de exameninhoud en het examenproces voldoen aan de kwaliteitsnormen, en dat het niveau en de inhoud zijn afgestemd op de kwalificatiedossiers.
- Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.
- Wet: de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

ARTIKEL 2   Het examen

2.1   Recht op deelname

Studenten hebben toegang tot alle onderdelen van het examen waarvoor zij een onderwijsovereenkomst met ROC Mondriaan hebben gesloten voor zover die toegang niet is beperkt door bepalingen in de onderwijs- en examenregeling, bepalingen in het kader van veiligheid, dan wel door de bepalingen uit dit reglement.

2.2 Vrijstellingen

De examencommissie kan, op verzoek van de betrokkene, op basis van vooropleiding en/of kennis of ervaring vastgelegd in een EVC-rapportage, bepalen dat gehele of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor bepaalde examenonderdelen.

Bij de beoordeling van vrijstellingsverzoeken is de examencommissie gehouden aan de richtlijnen en procedures in het Examenhandboek Beroepsonderwijs ROC Mondriaan en het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

ARTIKEL 3. Herkansen van examens

3.1 Recht op herkansing

De student heeft recht op één herkansing van elk examen binnen de voor hem geldende studieduur. Voor het herkansen van de centrale examens geldt het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3.2 Mogelijkheid tot meer herkansingen

Indien er mogelijkheid wordt geboden tot meer herkansingen zijn de voorwaarden daartoe (bijvoorbeeld met betrekking tot het naleven van de presentieregels) opgenomen in de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

ARTIKEL 4 Organisatie van de examens

4.1 Bekendmaking organisatie van het examen

Alle gegevens met betrekking tot de inhoud, vorm, organisatie en beoordeling van examens worden tijdig aan de studenten bekend gemaakt. Dit geldt eveneens voor de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen.

4.2 Bekendmaking gang van zaken

De gang van zaken voor, tijdens en na afloop van een examenopdracht of centraal examen wordt tijdig, dat wil zeggen, ten minste een week voor aanvang van het examen aan de student kenbaar gemaakt.

De examencommissie bepaalt of, en zo ja op welke wijze, een student zich moet inschrijven voor een examenonderdeel. Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de examenonderdelen waarvoor zij zich hebben ingeschreven.

4.3 Aangepaste examinering

Ten aanzien van specifieke doelgroepen en gehandicapten kan de examencommissie aangepaste examinering toestaan. De student dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. Bij centrale examinering dient het verzoek te voldoen aan de eisen conform het examenprotocol van het College voor Examens.

De beslissing van de examencommissie wordt uiterlijk binnen tien schooldagen na indiening van het verzoek, schriftelijk meegedeeld aan de student.

4.4 Uitvoering

De examencommissie is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de uitvoering van examens. De commissie is verantwoordelijk voor de inrichting van de locatie, het beschikbaar zijn van de benodigde materialen en draagt zo nodig zorg voor adequate surveillance.

De uitvoering van centrale examens vindt plaats conform het examenprotocol van het College voor Examens.

4.5 Legitimatie

Alle studenten die een examen afleggen moeten een geldig legitimatiebewijs kunnen tonen; wanneer zij daarvan in het bezit zijn: hun Mondriaanpas.

ARTIKEL 5 De uitslag

- 5.1 Bekendmaking uitslag.
De uitslag van een examen wordt binnen tien schooldagen na het examen bekend gemaakt. Bij centrale examens gelden de landelijk afgesproken termijnen zoals die door het College voor Toetsen en Examens zijn doorgegeven. Resultaten worden in de regel schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.
- 5.2 Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking.
Examengegevens van studenten worden, indien de aard of omvang van de stukken dat toelaat, tezamen met de beoordelingsaspecten en indicatoren door de school bewaard. De bewaartermijn bedraagt anderhalf jaar na afronding van de opleiding. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag heeft de student recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van het materiaal en op motivering van de beoordeling, voor zover een eventuele geheimhoudingsplicht ten aanzien van de examenproducten zich daar niet tegen verzet. Voor zover mogelijk wordt een alternatief geboden.
- 5.3 Met betrekking tot het Centraal examen gelden specifieke regels; zie het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB..
Wanneer de student vragen en opmerkingen heeft over de Centraal Ontwikkelde Examens (CE) taal en rekenen kan de student daarvoor terecht bij de MBO Examenlijn van de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs, JOB. <http://www.mbo-examenlijn.nl/>
JOB heeft speciaal voor de CE een website voor studenten ontwikkeld en een klachtenlijn ingesteld. Als de student zich rechtstreeks tot het CvTE wendt, wordt hij/ zij door het CvTE doorverwezen naar JOB.

Het is niet mogelijk om over de inhoud van het CE bezwaar te maken bij de examencommissie van de school of om in beroep te gaan bij de Commissie van beroep voor de examens van Mondriaan.

- 5.4 Diplomering.
De wettelijke eisen en voorwaarden voor diplomering zijn beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding. De student komt voor een diploma in aanmerking, als hij aan al deze eisen en voorwaarden aantoonbaar heeft voldaan.
- 5.5 Geldigheidsduur examen.
- 5.5.1 De geldigheidsduur van de uitslag van een specifiek examen(onderdeel) is gedurende de opleiding gelijk aan de studieduur vermeerderd met maximaal 2 jaar.
- 5.5.2 De geldigheidsduur van de uitslag van examens van de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen en Engels is maximaal twee jaar na het studiejaar waarin het betreffende examenonderdeel is afgelegd.

ARTIKEL 6 Onregelmatigheden

6.1 Onregelmatigheden

De examencommissie is bevoegd het examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden.

Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:

- (het mogelijk maken van) spieken,
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding,
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten,
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.
- Het ongeoorloofd meenemen van papier of aantekeningen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als onregelmatig in de zin van dit artikel.

6.2 Horen student

Alvorens de examencommissie een beslissing neemt inzake geschillen, hoort deze de student.

6.3 Onregelmatigheden van ernstige aard

Indien er sprake is van onregelmatigheden van ernstige aard, kan de examencommissie de onderwijsmanager adviseren disciplinaire maatregelen te treffen, conform artikel 7 van het Studentenstatuut.

ARTIKEL 7   Beroepsrecht

Studenten kunnen beroep aantekenen tegen beslissingen van beoordelaars, de examencommissie en de examinatoren, die verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Dit kan bij de Commissie van Beroep voor de Examens, op basis van het 'Studentenstatuut' en conform het 'Reglement commissie van Beroep voor de Examens Mondriaan'.

ARTIKEL 8   Slotbepaling

8.1   Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement en de betreffende onderwijs- en examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

8.2   Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

8.3   Strijdigheid bepalingen

Indien enige bepaling uit de onderwijs- en examenregeling strijdig is met de bepalingen uit dit reglement, hebben de bepalingen uit dit reglement voorrang.

ARTIKEL 9   Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als het Centraal Examenreglement Beroepsopleidingen ROC Mondriaan.

Lijst van documenten waar naar verwezen wordt:

- Het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.
- De Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding (OER)
- Het Examenprotocol van het College voor Examens conform het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

3. Examencommissie

De examencommissie van de School voor Bouw en Infra is bereikbaar op het volgend adres:

adres :	Tinwerf 24, 2544ED Den Haag
tel. :	088 - 666 45 47
e-mail :	examencommissie.bi@rocmondriaan.nl

4. Commissie van Beroep voor de Examens

Als student kun je bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' beroep aantekenen tegen beslissingen die verband houden met de uitslag van en de behandeling tijdens een onderdeel van het examen. Het beroep moet je binnen twee weken na de beslissing indienen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' door middel van een brief met de redenen waarom je het niet eens bent met de beslissing.

ADRES COMMISSIE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

De 'Commissie van Beroep voor de Examens' is te bereiken via het meld- en informatiepunt klachten: klachten@rocmondriaan.nl.

Commissie van Beroep voor de Examens
Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag
Tel. 088-6663852 (mevr. S. Liem, griffier van de commissie)

Zie voor de manier waarop je beroep kunt aantekenen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' het *Reglement van beroep voor de examens Mondriaan*. Deze kun je vinden op de website www.rocmondriaan.nl.

5. Klachtencommissie ROC Mondriaan

De Klachtencommissie van ROC Mondriaan is te bereiken via het volgende mailadres: klachten@rocmondriaan.nl.

Het bezoekadres:

Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag

6. Niveaubeschrijvingen Nederlands

	Mondelinge taalvaardigheid			Lezen		Schrijven
	Gesprekken	Luisteren	Spoken	Zakelijke teksten	Fictionele, narratieve en literaire teksten	
4F	Kan in alle soorten gesprekken taal nauwkeurig en doeltreffend gebruiken voor een breed scala van onderwerpen uit (beroeps)opleiding, en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een grote variatie aan, ook complexe, teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, die ook abstracte thema's kunnen behandelen.	Kan duidelijke, gedetailleerde monologen en presentaties houden over tal van onderwerpen uit de (beroeps) opleiding en van maatschappelijke aard. Kan daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.	Kan een grote variatie aan teksten lezen over tal van onderwerpen uit de (beroeps) opleiding en van maatschappelijke aard en kan die in detail begrijpen.	Kan volwassenenliteratuur interpreterend en esthetisch lezen.	Kan goed gestructureerde teksten schrijven over allerlei onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard. Kan relevante belangrijke kwesties benadrukken, standpunten uitgebreid uitwerken en ondersteunen met redenen en relevante voorbeelden.
3F	Kan op effectieve wijze deelnemen aan gesprekken over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan luisteren naar een variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps) opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.	Kan een grote variatie aan teksten over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard zelfstandig lezen. Leest met begrip voor geheel en details.	Kan adolescentenliteratuur en eenvoudige volwassenenliteratuur kritisch en reflecterend lezen.	Kan gedetailleerde teksten schrijven over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin informatie en argumenten uit verschillende bronnen bijeengevoegd en beoordeeld worden.
2F	Kan in gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en (beroeps) opleiding uiting geven aan persoonlijke meningen, kan informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.	Kan luisteren naar teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling of die verder van de leerling af staan.	Kan redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.	Kan eenvoudige adolescentenliteratuur herkenkend lezen.	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard.
1F	Kan eenvoudige gesprekken voeren over vertrouwde onderwerpen in het dagelijks leven op en buiten school.	Kan luisteren naar eenvoudige teksten over alledaagse, concrete onderwerpen of over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling.	Kan in eenvoudige bewoordingen een beschrijving geven, informatie geven, verslag uitbrengen, uitleg en instructie geven in alledaagse situaties in en buiten school.	Kan eenvoudige teksten lezen over alledaagse onderwerpen en over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld.	Kan jeugdliteratuur belevend lezen.	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld.

7. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen

	Luisteren	Lezen	Spreeken	Gesprekken	Schrijven
B2	Kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen als het onderwerp redelijk vertrouwd is. Kan de meeste actualiteiten-programma's op de tv volgen. Kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Kan artikelen en verslagen lezen die betrekking hebben op eigentijdse problemen waarbij de schrijver een bijzondere positie of standpunt inneemt. Kan eigentijds literair proza begrijpen.	Kan gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala aan onderwerpen die betrekking hebben op het eigen interessegebied. Kan een standpunt over een actueel onderwerp verduidelijken de voordelen en nadelen van diverse opties toelichten.	Kan zo deelnemen aan een vloeiend gesprek, dat normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is. Kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en standpunten uitleggen en ondersteunen.	Kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala aan onderwerpen die de interesse van de schrijver hebben. Kan een verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning voor of tegen een standpunt. Kan brieven schrijven waarin het persoonlijk belang van indrukken en ervaringen aangegeven wordt.
B1	Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk taal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij regelmatig tegenkomt op zijn werk, school, vrije tijd enz. Kan de hoofdpunten begrijpen van radio- of tv- programma's over actuele zaken of vertrouwde onderwerpen (<i>persoonlijk, beroep</i>), als er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	Kan teksten begrijpen die vooral bestaan uit zeer frequente, dagelijks aan het werk verbonden taal. Kan de beschrijvingen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Kan uitingen op een eenvoudige manier aan elkaar verbinden, zodat hij ervaringen, gebeurtenissen dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. Kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en de eigen reactie beschrijven.	Kan de meeste situaties aan die zich voordoen tijdens een reis in het gebied waar de taal wordt gesproken. Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of zijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (<i>b.v. familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen</i>)	Kan eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Kan persoonlijke brieven schrijven waarin ervaringen en indrukken beschreven worden.
A2	Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden van persoonlijk belang (<i>informatie over mezelf, familie, winkelen, omgeving werk</i>). Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige berichten en aankondigingen volgen	Kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Kan specifieke, voorspelbare informatie vinden in eenvoudige teksten, zoals advertenties, menu's, dienstregelingen. Kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige woorden familie en andere mensen, leefomstandigheden, opleiding en huidige of meest recente baan te beschrijven.	Kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een directie uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Kan zeer kort sociale gesprekken aan, hoewel hij gewoonlijk niet voldoende begrijpt om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Kan korte eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld om iemand voor iets te bedanken.
A1	Kan vertrouwde woorden en zinnen begrijpen die zichzelf, zijn familie en mijn directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Kan vertrouwde namen, woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en catalogi.	Kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om de woonomgeving en de mensen in de naaste omgeving te beschrijven.	Kan deelnemen aan een eenvoudig gesprek, wanneer de gesprekspartner bereid is om zaken in een langzamer tempo te herhalen of opnieuw te formuleren en helpt bij het formuleren van wat de spreker probeert te zeggen. Kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden die een directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen betreffen.	Kan een korte, eenvoudige mededeling doen, bijvoorbeeld voor het zenden van vakantiegroeten. Kan op formuleren persoonlijke details invullen, bijvoorbeeld naam, nationaliteit, en adres op een inschrijvingsformulier noteren

8. Beschrijving rekenvaardigheden

In het onderstaande schema zijn de rekenvaardigheden beschreven die je moet beheersen.

Getallen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - getallen en getal relaties - structuur en samenhang <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen
Verhoudingen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties - wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van' met elkaar in verband brengen <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen
Metten en meetkunde	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten van lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur - tijd en geld - meetinstrumenten - schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - meetinstrumenten gebruiken - structuur en samenhang tussen meeteenheden - verschillenden representaties 2D en 3D <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - meten - rekenen in de meetkunde
Verbanden	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen - veel voorkomende diagrammen en grafieken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> - verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen - gegevens verzamelen, ordenen en weergeven - patronen beschrijven <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen - rekenvaardigheden gebruiken